

PAN Portable Antiquities of the Netherlands

PAN handleiding

Invoer vondsten en fotografie

Handleiding voor zoekers

P
A
N

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

Inhoudsopgave

Korte handleiding

Fotografie (korte handleiding)	2
Foto's maken	2
Tips en trucs van de detector amateur (DDA)	4
Vondsten melden (korte handleiding)	6
Stap 1. Log in op de PAN website	6
Stap 2. Vindplaats aanmaken	7
Stap 3. De vondst invoeren	7
Stap 4. Foto's toevoegen	8
Stap 5. Koppelen aan referentietype	8
Dank je wel	8

Lange handleiding

Fotografie (lange handleiding)	11
Schone vondst	11
Statief	11
Maatbalk	11
Belichting	11
Camera instellingen	12
Foto's maken	12
Vondsten melden (lange handleiding)	13
Invoeren via de app of via de PAN direct -website?	13
Stap 1: Log in op de PAN-website	13
Stap 2: Vindplaats aanmaken	14
Stap 3: Vondst invoeren	16
Belangrijke opmerking inzake munten, muntgewichten en penningen	18
Stap 4: Foto's toevoegen:	24

Stap 5: Koppelen aan referentietype	25
Namens PAN bedankt!	25
3 Achtergronden	26
Waarom melden van archeologische vondsten?	26
Welke vondsten moet ik melden?	26
Welke vondsten kunnen worden opgenomen in PAN?	27
Waarom moet mijn melding nog meer voldoen?	27
Colofon	28

PAN Portable Antiquities of the Netherlands

PAN handleiding Fotografie

Handleiding voor zoekers

P
A
N

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

Fotografie (korte handleiding)

Deze handleiding legt uit hoe je thuis foto's maakt voor de PAN website. Voor foto's in het veld gebruik je de Pan app. De handleiding daarvoor vind je hier:

<https://portable-antiquities.nl/pan/#/public/melden>

Eerst leggen we uit wat je vooraf moet doen om goede foto's te maken. Daarna vertellen welke eisen we stellen aan foto's van munten en andere voorwerpen voor de website.

De belangrijkste regels vooraf:

- Foto's maak je van een schoongemaakte vondst (**lees meer...**)
- Gebruik een statief (**lees meer...**)
- Leg een maatbalkje of liniaal bij je vondst (**lees meer...**)
- Zorg voor een goede belichting (**lees meer...**)
- Gebruik de juiste instellingen van je camera (**lees meer...**)

Foto's maken

Nu ben je klaar om de foto's te maken. We maken een onderscheid tussen munten en andere voorwerpen.

Voor de registratie van je vondst hebben we goede foto's nodig. Hieronder lees je hoe je foto's maakt van munten en andere voorwerpen. DDA heeft hier een mooi artikel over gemaakt (kijk in hun magazine 176, mei 2021, of op hun website

<https://www.detectoramateur.nl>).

Foto's maken van munten

Munten moeten van één kant belicht worden, zodat de schaduwen achter de letters of de afbeelding te zien zijn (zie het voorbeeld van DDA onder). Je maakt een foto van beide kanten van de munt.

Vergeet ook een maatbalkje of de liniaal niet.

Foto's maken van voorwerpen

Voorwerpen zoals fibula's fotografeer je altijd van drie kanten, zie hieronder. Probeer schaduwen te voorkomen en belicht je voorwerp van alle kanten.

Foto's toevoegen aan de website

Heb je de foto's gemaakt aan de hand van onze eisen? Top! Dan ben je nu klaar om je vondst te melden op de website. Foto's kan je pas toevoegen nadat je de melding hebt aangemaakt. (**zie verderop**). Hieronder vertellen we je nog de volgorde die je moet aanhouden.

Foto's toevoegen van munten

Foto's van munten moeten in een vaste volgorde te worden toegevoegd. Foto 1 is altijd van de voorzijde, foto 2 van de keerzijde. De voorzijde is meestal de zijde met een portret (bij Romeinse munten), met een kruis (bij Middeleeuwse munten) of met de naam van stad of provincie. Overige foto's kunnen daarna vrij worden toegevoegd.

Foto's toevoegen van voorwerpen

Begin met de foto waarop je hele voorwerp het beste in beeld is. Bijvoorbeeld het bovenaanzicht van de fibula op de middelste foto. Daarna volgen de andere aanzichten en eventuele foto's van details.

Tips en trucs van de detector amateur (DDA)

DDA heeft een mooi artikel geplaatst over het maken van foto's. Daarin lees je fijne tips en trucs om goede foto's te maken. DDA heeft hier een mooi artikel over gemaakt (kijk in hun magazine 176, mei 2021, of op hun website <https://www.detectoramateur.nl>).

PAN Portable Antiquities of the Netherlands

PAN handleiding Vondsten melden

Handleiding voor zoekers

P
A
N

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

Vondsten melden (korte handleiding)

Het melden van een vondst gaat in delen. Hieronder zie je welke dat zijn:

- Stap 1. Log in op de PAN website
- Stap 2. Vindplaats aanmaken
- Stap 3. De vondst invoeren
- Stap 4. Foto's toevoegen
- Stap 5. Koppelen aan referentietype

Stap 1. Log in op de PAN website

Hoe log ik in op de website?

Om in te loggen heb je een account nodig bij Pan. Stuur hiervoor een mail naar: pan.fgw@vu.nl

Heb je de inloggegevens al ontvangen lees dan verder.

Ga naar de website van PAN: www.portable-antiquities.nl

Rechtsboven staat de knop om in te loggen.

Vul de gegevens die je in de mail hebt ontvangen in.

Je kunt nu je vondsten melden op de website. Hoe je dat doet lees je hier (link naar uitleg)

Stap 2. Vindplaats aanmaken

Als eerste moeten we weten waar de vondst gedaan is. Dit doe je door de locatie vast te leggen. Dit gaat in 5 stappen. Er is ook een uitgebreide handleiding met meer informatie over de stappen.

1. Maak een nieuwe vindplaats aan via de knop “Nieuw”
 2. Markeer je vindplaats via de blauwe knop “+ Teken vlak”
 3. Vul de gegevens in
 4. Sla de locatie op
- (lees meer...)**

Daarmee is de locatie van je vondst vastgelegd. Nu willen we weten wat je gevonden hebt. Dat noemen we de vondst vastleggen. Hieronder lees je hoe dat moet.

Stap 3. De vondst invoeren

1. Klik op de locatie die je net hebt aangemaakt.
 2. Klik op de knop “Nieuw”
 3. Vul de velden in of verander wat er al ingevuld staat (de velden met een * zijn verplicht)
 4. Sla nu je vondst op met de knop opslaan onderaan het scherm
- (lees meer...)**

Na het opslaan kan je de foto(s) van je vondst toevoegen.

Stap 4. Foto's toevoegen

Foto's moeten voldoen aan een aantal eisen.

Zo kun je ze toevoegen:

1. Klik op het tabblad "Foto's"
2. Klik op de knop "Nieuwe foto" en voeg de 1^e foto toe (denk aan de juiste volgorde!)
3. Voeg extra foto's toe door stap 2 te herhalen
4. Sla de foto's op met de knop onderaan het scherm

(**lees meer...**)

Stap 5. Koppelen aan referentietype

Dit is geen verplicht veld. Dit tabblad gebruik je alleen bij vondsten die geen munten zijn en waarvan je weet wat je gevonden hebt! Om het te gebruiken doorloop je een beslisboom (**lees meer...**).

Status

Als je klaar bent met bovenstaande stappen dan mag je de status van je vondst aanpassen. Heb je de beslisboom bij referentietype goed doorlopen? Dan zet je de status op "wachtrij". Heb je de beslisboom bij referentietype niet doorlopen? Dan zet je de status op "beschreven".

Dank je wel

Nu ben je helemaal klaar! Je vondst is nu geregistreerd. Fijn dat je ons hebt geholpen. Heb je vragen over je vondst, of over het gebruik van de website? Neem dan contact met ons op. Je kan ons bereiken via e-mail: pan.fgw@vu.nl of kijk op onze website: <https://portable-antiquities.nl/pan/#/public>

PAN Portable Antiquities of the Netherlands

PAN handleiding vondstregistratie

Handleiding voor zoekers

P
A
N

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

Fotografie (lange handleiding)

De belangrijkste regels:

- Foto's maak je van een schoongemaakte vondst
- Gebruik een statief
- Leg een maatbalkje bij je vondst
- Zorg voor een goede belichting
- Gebruik de juiste instellingen van je camera

Schone vondst

Maak je vondst goed schoon. Gebruik geen agressieve schoonmaakmiddelen of grove borstels. In veel gevallen is afspoelen met lauw water voldoende. Laat de vondst eventueel een nacht inweken. Roestlagen kun je niet zelf verwijderen. Zet de vondst op de foto zoals je die na een tijdje weken en licht borstelen kunt krijgen. Als het zand of de klei eraf is, is de vondst foto-klaar.

Statief

Gebruik bij voorkeur een statief. Ook voor telefoons zijn kleine statiefjes te koop. Heb je die niet, gebruik dan bijvoorbeeld een omgekeerd glas om je telefoon op neer te leggen zodat die zo stil mogelijk ligt. Controleer goed of de foto scherp is.

Maatbalk

Op tenminste één van de foto's moet een maatbalkje te zien zijn. Dit mag een liniaal zijn. Voor kleine voorwerpen heeft PAN maatbalkjes beschikbaar. Deze kan je (gratis) ophalen bij de vondstregistrator van jouw regio.

Belichting

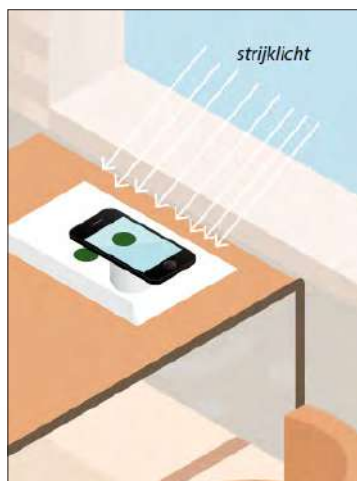
Een goede belichting van je vondst kan veel uitmaken voor een goede foto. Dit doe je het liefst bij daglicht in de buurt van een raam. Lukt dat niet, zorg dan voor heldere (witte) lampen.

Munten moeten van één kant belicht worden, zodat de schaduwen achter de letters of de afbeelding te zien zijn (zie voorbeeld onder) Andere vondsten graag van meerdere kanten tegelijk belichten.

Afb. 1

Camera instellingen

Gebruik je een camera? Zet de ISO-waarde niet hoger dan 800, maar liever lager. De ISO-waarde geeft de (licht)gevoeligheid van de sensor weer. Hoe hoger de waarde hoe gevoeliger de sensor, maar ook hoe groter de kans op het optreden van digitale ruis (korreligheid).

Foto's maken

Munten: fotografeer altijd de voor- en achterkant en belicht ze van 1 kant.

Afb. 2 | Andere voorwerpen, zoals fibula's fotografeer je altijd van drie kanten (zie onder). Belicht de fibula van alle kanten!

Afb. 3 | Om vervelende schaduwen te voorkomen, kan je een transparant plaatje gebruiken (zie afb. 4).

Afb. 4

Vondsten melden (lange handleiding)

Invoeren via de app of via de PAN direct -website?

PAN bestaat uit een online website en een web-app die je op je mobiele telefoon kunt zetten. Via beide is het mogelijk om vondsten te melden.

Gebruik de app voor **nieuwe vondsten**. Op het moment dat je de vondst doet, vies en wel uit de grond, kun je de vondst in de app invoeren. Het voordeel hiervan is dat er een exact coördinaat aan de vondst wordt gekoppeld.

Voor de app is kan je deze handleiding downloaden:

<https://portable-antiquities.nl/pan/#/public/melden>

Ben je alweer thuis na het zoeken, of wil je een oudere vondst vastleggen? Dan is invoeren via de website veel handiger .

Deze handleiding geeft extra informatie bij het registreren van vondsten via de website.

Melden via de website: welke stappen moet ik zetten?

Stap 1: Log in op de PAN-website

Om in te loggen heb je een account nodig bij Pan. Stuur hiervoor een mail naar: pan.fgw@vu.nl.

Heb je de inloggegevens al ontvangen lees dan verder.

Ga naar de website van PAN: www.portable-antiquities.nl

Rechtsboven staat de knop om in te loggen.

Vul de gegevens die je in de mail hebt ontvangen in

Stap 2: Vindplaats aanmaken

1: PAN slaat vondsten op **per vindplaats**. Om een vindplaats aan te maken klik je op de blauwe knop 'nieuw' rechtsboven in je scherm (afb. 5).

Afb. 5

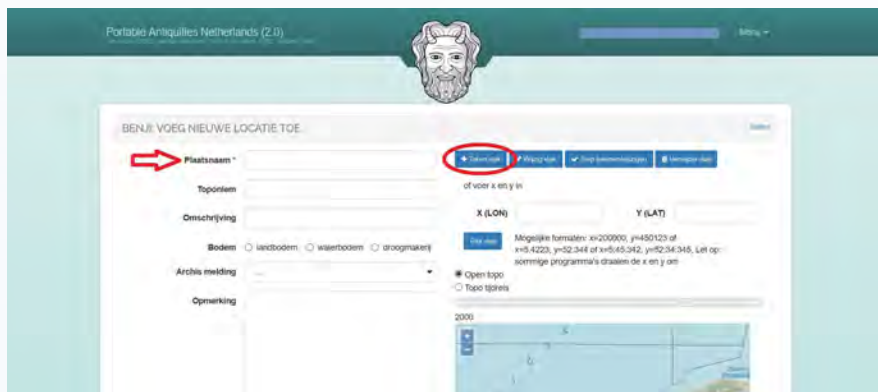
2: Met de knop 'Tekenen vlak' kun je het veldje waarop de vondst is gedaan omlijnen: met een aantal kliks teken je de grenzen van het veld (afb. 6). Als je de laatste klik weer op het beginpunt zet, sluit de lijn zich vanzelf tot een gesloten blok (afb. 7).

Met de knop 'Verwijder vlak' kan je de contour weggooien en een nieuwe poging doen. Als je contour bijna goed is maar je wilt één puntje wijzigen, gebruik dan de knop 'Stop tekenen/wijzigen'. Nadat de contour gesloten is, wordt automatisch aangevinkt of de locatie een landbodem of waterbodem betreft. Mocht je locatie tot een droogmakerij behoren (bijvoorbeeld Flevoland) dan moet je dit zelf aanvinken.

3: Vervolgens geef je de vindplaats een naam, dit is een verplicht veld. Bij 'Plaatsnaam' voer je meestal de gemeentenaam of de dorpsnaam in. Bij 'Toponiem' voer je de naam van een wijk, straat, bos of iets dergelijks in.

Bij 'Archis melding' heb je de optie om te vermelden of de vindplaats een bekende vindplaats is. Als je weet dat hier bijvoorbeeld al eens een archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden, vul je 'ja' in. In andere gevallen 'nee' of 'onbekend'.

In het veld 'Opmerkingen' kun je informatie kwijt over bijv. materiaal dat je op de betreffende locatie hebt gezien, maar niet hebt verzameld (bijv. aardewerkfragmenten). Je kan dan vermelden: 'Akker lag vol met bouwpuin en aardewerk uit de Middeleeuwen; het meeste is niet verzameld'. Ook kun je aangeven of de vindplaats een stort-/gronddepot is.

Portaal Antiquities Nederlands (2.0)

BENIJ: VOEG NIEUWE LOCATIE TOE

of voor x en y in

X (LON) Y (LAT)

Mogelijke formaten: x:200000, y:450123 of x:6.4223, y:52.346 of x:6.65342, y:52.34345. Let op: sommige programma's draaien de x en y om!

Open topo
 Topo gebied

2000

Afb. 6

4: Nadat je contour gesloten is en je tenminste een plaatsnaam hebt ingevoerd, wordt de knop 'Opslaan' onder aan de pagina geactiveerd en kun je erop klikken om de vindplaats vast te leggen (afb. 7). PAN heeft nu een locatie onder jouw naam aangemaakt. Dat ziet er zo uit:

M.D. VOEG NIEUWE LOCATIE TOE

Plaatsnaam * Drachten

Toponiem Noordvlied

Omschrijving Akker

Bodem landbodem waterbodem droogmakerij

Archis melding Niet

Opmerking

of voer x en y in

X (LON) Y (LAT)

Mogelijke formaten: x=200000, y=450123 of x=8.4223, y=52.344 of x=549342, y=52.34345. Let op: sommige programma's draaien de x en y om

Open toppo
 Topo lijns

2000

Opslaan Annuleer

Dit project is tot stand gekomen door samenwerking tussen:

VU Vrije Universiteit Amsterdam

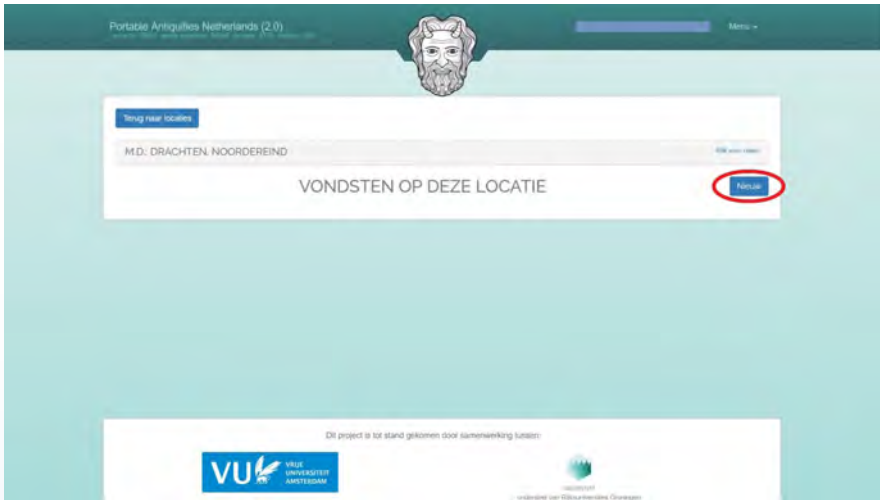
Landelijk Planologisch Instituut

Afb. 7

Stap 3: Vondst invoeren

Klik op de locatie die je net hebt aangemaakt. Dan verschijnt er 'Vondsten op deze locatie' (afb. 8). Rechtsboven bevindt zich de blauwe knop 'nieuw'. Hiermee kom je in een scherm waarin je informatie over je vondst kan invullen.

Afb. 8

PAN kent een klein aantal verplichte velden, gemarkeerd met een * (afb. 9).

Bij de blauwe pijlen staan de verplichte velden die alvast staan ingevuld. Wijzig deze alleen indien nodig. Bij de rode pijlen staan de velden die je zelf moet invullen. Hieronder volgt een toelichting op deze velden met de bijbehorende figuur (afb. 9). Wanneer alle velden zijn ingevuld, kun je onderaan de pagina je vondst opslaan met de blauwe knop.

Omschrijving (verplicht):

Dit veld vormt de titel van het object, en kan helpen om het object makkelijker terug te vinden. Je bent vrij een pakkende omschrijving in te vullen: “fibula”, “munt” of “gave topvondst” bijvoorbeeld.

Categorie (verplicht):

Dit is de hoofdgroep van materiaal waar de vondst bij hoort. Hier staat standaard ‘metaal’ ingevoerd maar bijvoorbeeld in het geval van een scherf van een kruik moet je dit veld wijzigen naar ‘aardewerk’. De beschikbare opties staan vermeld in de keuzelijst die je met het pijltje zichtbaar maakt. Bij uit meerdere materialen samengestelde objecten waarvan een deel uit metaal bestaat kies je voor metaal. Bij samengestelde objecten waarvan geen deel uit metaal bestaat kies je de belangrijkste (glas, aardewerk).

Status (verplicht):

Status: dit veld geeft de workflow van PAN aan. Het veld staat standaard op 'onvolledig' omdat je nog bezig bent informatie aan te vullen.

Zodra je klaar bent met het invullen van je record, mag je de status op 'beschreven' zetten. Dit is voor PAN-medewerkers het teken dat je klaar bent met dat record en dat het verder mag gaan in het systeem.

Weet je wat een object is, dan mag je het ook koppelen met de knop 'referentietype' (zie uitleg verderop); zet daarna je vondst op 'wachtrij'.

Let op: zet munten, muntgewichten en penningen als je klaar bent altijd op 'wachtrij'! (kijk voor verdere uitleg hieronder bij 'Belangrijke opmerking inzake munten, muntgewichten en penningen').

Belangrijke opmerking inzake munten, muntgewichten en penningen

Met penningen worden rekenpenningen, speelpenningen, etc. bedoeld, m.a.w. geen betaalmiddelen. Zilveren middeleeuwse munten die ook penningen worden genoemd zijn echter reguliere betaalmiddelen en vallen derhalve onder de categorie munten.

In het geval van het invoeren van munten, muntgewichten en penningen moet je je record na volledige invulling **altijd** op 'wachtrij' zetten. Deze objecten worden normaal gesproken automatisch doorgestuurd naar NUMIS, de database van de Nederlandse Bank, alwaar ze gedetermineerd worden en tevens worden opgeslagen in hun database. Vandaar dat PAN geen referentietypen voor deze objecten aanmaakt. De velden 'functie', 'object', 'soort' en 'variant' dienen dan ook handmatig te worden ingevuld/aangevinkt. Door deze records vervolgens op 'wachtrij' te plaatsen wordt voorkomen dat ze al doorgestuurd worden naar NUMIS en niet meer gecorrigeerd/aangevuld kunnen worden door PAN-medewerkers. Om de communicatie met NUMIS vlot te laten verlopen dient het volgende strikt ingevuld te worden:

- Functie: kies 'munt/muntgerelateerd' uit het keuzemenu.
- Object: kies hier 'munten' (de meest voorkomende keuze), 'penningen', of 'weegwerktuigen' (muntgewichten). **NB: niets anders, exact deze schrijfwijze.** Bij pennin-

gen kun je bijvoorbeeld denken aan rekenpenningen of bakenloden.

- Soort: hier komt de denominatie ofwel de muntsoort: duit, oord, penning, denarius, sestertius, as, etc. Bij muntgewichten kun je hier aangeven voor welke muntsoort het muntgewicht is bedoeld.
- Variant: hier komt de autoriteit of opdrachtgever (Floris V, Traianus (i in plaats van j, zoveel mogelijk Romeinse schrijfwijze, Constantinus, Holland (bij duiten), Friezen (voor sceatta bijv.)
- Opmerkingen: hier komt alle overige informatie met betrekking tot de determinatie, zoals het type afbeelding en de aanwezige tekst.

Bodem:

Bij vindplaatsen op land heeft PAN automatisch 'landbodem' geselecteerd.

Bij vindplaatsen op water heeft PAN automatisch 'waterbodem' neergezet.

Alleen als je op land bent wat voorheen zee was (bijvoorbeeld de Flevopolder) moet je handmatig 'landbodem' omzetten in 'droogmakerij'

Vererving (verplicht):

Dit veld staat automatisch op 'metaaldetectie'. Wijzig indien nodig. Bij het invullen moet je in gedachten houden wat jouw methode van zoeken was toen je de vondst deed. Als je met je metaaldetector aan het zoeken bent en je neemt bijvoorbeeld ook de glazen kralen, aardewerken pijpenkoppen of scherven mee die je tijdens je zoektocht aantreft, dan vul je bij vererving 'metaaldetectie' in, ook al zijn de vondsten niet van metaal. Als je tijdens een wandeling zonder detector iets op een veld ziet liggen en je neemt het mee om te melden in PAN, dan voer je 'oppervlakte' in bij vererving.

Ensemble:

Een ensemble kan enkel door een vondstregistrator van PAN worden aangemaakt in het geval vondsten bij elkaar horen, zoals bij een muntschat. Overleg met de vondstregistrator in jouw regio in het geval je dergelijke vondsten hebt. Je kunt dit veld andere gevallen leeg laten.

Functie (verplicht), Object, Soort, Variant en Referentietype:

De eerste rode pijl in afbeelding 11 staat bij 'Functie'. Dat is de brede groep waar een vondst bij hoort. Bij een munt, penning of muntgewicht selecteer je 'munt/muntgerelateerd'. Bij een fibula of haarnaald selecteer je hier 'sieraad'. Bij een kogel of pijlpunt selecteer je hier 'projectiel'.

Een belangrijk principe van PAN is dat de uiteindelijke determinatie gekozen wordt uit een standaardinvoer van referentietypen. De determinatie van het object volgt een trapsgewijs proces, waarbij de vondst aan een referentietype wordt gekoppeld. Zodra de vondst aan een referentietype is gekoppeld worden de velden 'Functie', 'Soort' en 'Variant' automatisch ingevuld en komt het referentietype-nummer in het veld 'referentietype' te staan. De koppeling met een referentietype kan pas nadat het PAN-record is opgeslagen, dus het verplichte veld 'Functie' dient altijd te worden ingevuld. Je mag je vondst nadat je hem hebt opgeslagen zelf aan een referentietype koppelen (via 'wijzig type', maar dat is niet verplicht. Deze voorlopige determinatie die jij aan je vondsten geeft wordt door de vondstspecialisten gecontroleerd waarna je vondst een definitieve determinatie krijgt.

Periode:

Onder de kop 'Voorlopige datering' mag je een datering geven aan de vondst, als je weet uit welke periode de vondst ongeveer komt. Het is geen verplicht veld, maar je wordt wel verzocht een periode te selecteren zodat de vondst dan vlotter in de workflow van de betreffende periodespecialist terecht komt.

Afmetingen:

De tweede rode pijl in afbeelding 11 staat bij 'Lengte' onder de kop 'Afmetingen'. Geef tenminste de lengte in millimeters aan. Als een vondst kapot is, geef je het aantal bewaarde millimeters aan en verder niets. Als een gemeten lengte ook vroeger de lengte was (het object is compleet, of tenminste niet kapot aan de kant die je nu aan het meten bent), dan geef je een vinkje bij het vlak 'compleet'. Doe hetzelfde onder 'Breedte' en 'Hoogte'.

Gewicht:

In afbeelding 11 staat er een oranje pijl bij gewicht. Gewicht is geen verplicht veld: zeker bij een kapot object is het gewicht niet zo belangrijk. Is een vondst

compleet, dan willen we wel graag het gewicht weten. Let op: bij **munten** willen we **altijd** het gewicht weten, ook van een fragment. Zonder gewicht is een munt soms niet te determineren door een specialist. Een voorbeeld: een Romeinse dupondius en een as zijn ongeveer even groot: soms heeft een specialist het gewicht nodig om te bepalen welke muntsoort het is. Ook als een munt incompleet is, kan het gewicht toch worden omgerekend. Het gewicht van munten willen we weten met één cijfer achter de komma, gemeten met een muntweegschaaltje nadat de munt is schoongemaakt en gedroogd.

Compleetheid:

Bij het veld 'compleetheid' mag je invullen of een vondst compleet is, grotendeels bewaard is, of voor een klein deel bewaard is. Als je denkt dat een vondst compleet is maar oudtijds is verbogen, kun je 'compleet, oudtijds bewerkt' aanklikken.

Aantal:

Het veld aantal staat standaard op 1: bijna altijd zul je een enkele vondst invoeren. Maar soms vind je bijvoorbeeld een randstuk en twee wandscherven, die evident van dezelfde pot zijn. Dan mag je het aantal '3' ingeven en alle drie de scherven op één foto zetten.

Primair materiaal:

Dit veld geeft een onderverdeling aan van het verplichte veld 'categorie' bovenaan het formulier. Als bij categorie 'metaal' staat ingevuld, dan vind je onder het verplichte veld 'Primair materiaal' de verschillende soorten metaal: zilver, goud, koperlegering, etc. waar je uit kunt kiezen. Let op: PAN onderscheidt geen messing van brons: dat zijn beide koperlegeringen. Alles wat op het oog grijswit is uitgeslagen, wordt op loodlegering gezet. Indien een vondst er grijs uit ziet met een zwarte gloed, is de vondst vaak van zilver. Bij grijs met een witte kleur gaat het vaak om een tinlegering (met lood).

Oppervlaktebewerking:

De laatste rode pijl in afbeelding 11 staat bij 'Oppervlaktebewerking'. Hier vul je een eventuele bewerking in van het metaal, bijvoorbeeld een laagje goud (ver-

guld) of een laagje tin (zilverachtige glans op een koperlegering object, ook wel 'witmetaal' genoemd: selecteer 'vertind'. De term 'gedamasceerd' hoort bij een object van ijzer met daarin baantjes van zilver of koperlegering.

Collectie:

Het veld 'Bekende collectie' staat standaard op 'privé-collectie'. Dat wijzigt alleen als een vondst wordt overgedragen aan een museum bijvoorbeeld.

Verzamelaars mogen onder 'inventarisnummer' een collectienummer invoeren als ze een eigen nummersysteem hebben.

Het veld 'Datum toevoeging' wordt eigenlijk nooit gebruikt: gebruik dat alleen als een vondst van eigenaar verandert, bijvoorbeeld als een vondst aan een museum wordt geschenken: dan wordt hier een inventarisnummer gewijzigd en een datum ingegeven.

Overige registraties:

Vergeet niet om onderaan het jaar waarin de vondst is gedaan in te vullen. Dat is niet verplicht maar vinden we bij PAN wel prettig.

Tenslotte het veld Archis, en bij munten het veld Numis. Bij nieuwe vondsten vul je hier altijd 'nee' in. Alleen indien je oude vondsten meldt die al eens eerder bij Archis of bij Numis zijn gemeld, vul je hier 'ja' in en krijg je de mogelijkheid een meldingsnummer in te voeren. Heb je de vondst al eerder gemeld bij Archis of Numis, maar weet je het meldingsnummer niet meer, dan vul je hier 'onbekend' in.

Terug

M.D. - DRACHTEN - NOORDEREIND: VOEG NIEUWE VONDST TOE

Omschrijving *

Referentietype Foto's Kaart

Determinatie kan alleen bij bestaande vondsten, voor eerst de vondst in.

→ Categorie * metaal

Status * onvolledig

Bodem landbodem waterbodem droogmakerij

→ Verwerving * metaaldetectie

Ensemble Selecteer ensemble

VOORLOPIGE DETERMINATIE

→ Functie * Selecteer functie

Object Selecteer object

Soort

Variant

Opmerking

Referentietype

VOORLOPIGE DATERING

Periode Selecteer periode

Van tot

AFMETINGEN

→ Lengte (mm) * Compleet

Breedte (mm) Compleet

Hoogte (mm) Compleet

→ Gewicht (g)

Compleetheid Selecteer compleetheid

Aantal 1

MATERIAAL

→ Primair materiaal * koperlegering

→ Oppervlaktebewerking * geen

COLLECTIE

Bekende collectie Privé-collectie

Inventarisnummer

Datum toevoeging (dd-mm-jj)

OVERIGE REGISTRATIES

Jaar vondst schatting

Archis Selecteer...

Velden met een asterisk (*) zijn verplicht

Opslaan en terug Anuleer

Dit project is tot stand gekomen door samenwerking tussen:

Afb. 9

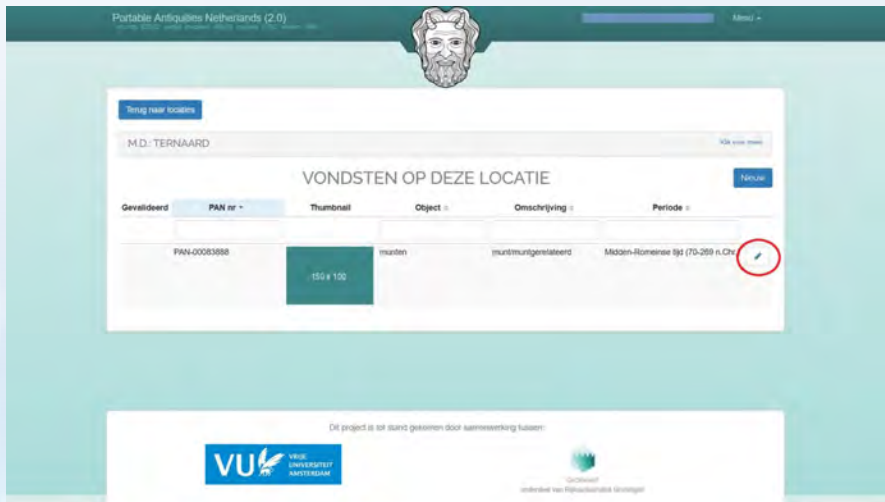
Stap 4: Foto's toevoegen

Het toevoegen van foto's aan een record kan pas wanneer het record eerst is opgeslagen. Het programma maakt bij opslaan eerst een uniek PAN-nummer voor het object aan. Dit PAN-nummer wordt later gebruikt voor het toekennen van een volgnummer aan de foto's en het opslaan hiervan in de database.

PAN geeft de foto's weer in volgorde van toevoegen. Het heeft de voorkeur te beginnen met de foto waarop het gehele object zo duidelijk mogelijk wordt weergegeven. Doorgaans zal dit het voor- of zijaanzicht zijn of een overzichtsfoto vanuit een oblique perspectief.

Foto's van munten dienen in een vaste volgorde te worden toegevoegd. Foto 1 dient altijd de voorzijde te zijn, foto 2 de keerzijde. De voorzijde is meestal de zijde met een portret (bij Romeinse munten), met een kruis (bij Middeleeuwse munten) of met de naam van stad of provincie. Overige foto's kunnen daarna vrij worden toegevoegd.

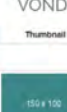

Klik op het bewerkingssymbool om foto's toe te kunnen voegen (zie afb. 10, rood omcirkeld). Je komt nu weer in je record.

Portable Antiquities Netherlands (2.0)

M.D. TERNAARD

VONDSTEN OP DEZE LOCATIE

Gevalideerd	PAN nr	Thumbnail	Object	Omschrijving	Periode
	PAN-0005388	 (55 x 15)	munten	muntmuntgerestaard	Middeln-Romeinse 8j (70-250 n.Chr.)

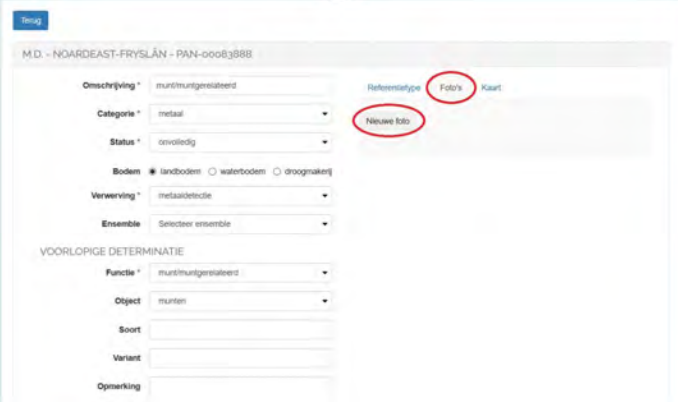
Dit project is tot stand gekomen door samenwerking tussen:

 Vrije Universiteit Amsterdam

 Universiteit Utrecht

Afb. 10

Klik nu op het tabblad Foto's, er verschijnt een knop 'Nieuwe foto' (afb. 11). Voeg je foto's toe. Sla nu je record op met de blauwe knop onderaan de pagina. Druk op 'Opslaan' als je verder in het record nog wat wil wijzigen. Druk op 'Opslaan en terug' als je terug wilt naar je hoofdpagina.

Portale Antiquities Neêrlands (2.0)

M.D. - NOARDEAST-FRYSLÂN - PAN-00083888

Terug

Omschrijving * munstmuntgerateerd

Referentietype Foto's Kaart

Categorie * metaal

Status * onvolledig

Nieuwe foto

Soort * landbodem waterbodem droogmakerij

Verwerving * metaalbetecle

Ensemble Selecteer ensemble

VOORLOPIGE DETERMINATIE

Functie * munstmuntgerateerd

Object * munten

Soort

Variant

Opmerking

Afb. 11

Stap 5: Koppelen aan referentietype

Indien je weet wat je gevonden hebt, kun je je vondst koppelen aan een referentietype. Klik hiervoor na het uploaden van je foto's op het tabblad 'Referentietype' (naast tabblad 'Foto's' in afb. 13). Je komt via de knop 'Wijzig type' vervolgens in een determinatieboom terecht. Is het koppelen gelukt? Zet dan je statusveld op 'wachtrij'. Lukt het determineren/koppelen niet? Geen probleem, het is niet verplicht, het veld 'Referentietype' mag dan ook leeg blijven. Laat dan het veld status staan op 'beschreven'.

Namens PAN bedankt!

Je hebt nu een volledig record en daarmee heb je voldaan aan de verplichting van de Erfgoedwet om vondsten te melden.

Hartelijk dank voor het gebruik van de PAN-website om je vondst(en) te melden!

Achtergronden

Waarom melden van archeologische vondsten?

Wanneer je vondsten uit de grond haalt, ben je eigenlijk een soort museumconservator: het is jouw taak om voor de vondsten en voor de informatiewaarde van de vondsten te zorgen. Het schoonmaken van de vondsten, het bewaren van alle informatie en het melden van de vondsten bij archeologen hoort allemaal bij de verantwoordelijkheid van de zoeker die oude voorwerpen aantreft en ze mee naar huis neemt.

Lang niet alle geschiedenis is opgeschreven en in boeken terecht gekomen: er zijn periodes of plaatsen waar archeologen en historici maar weinig vanaf weten. Alle vondsten kunnen helpen met het invullen van die 'witte vlekken' in onze kennis van het verleden. Vondsten uit de grond kunnen bijvoorbeeld een aanwijzing zijn dat ter plaatse ooit een boerderij heeft gestaan of dat er mensen begraven zijn. Elk object draagt bij tot kennis over de vindplaats of de regio.

Welke vondsten moet ik melden?

In principe moeten alle vondsten worden gemeld, maar archeologen hebben geen behoefte aan modern materiaal zoals aluminiumfolie, blikjes en recente schroeven. In de praktijk kunnen alle vondsten ouder dan 1946 waardevolle informatie opleveren. Vondsten waarvan met enige zekerheid kan worden bepaald wat het is, of waarvan je redelijkerwijs kan aannemen dat een derde persoon (bijvoorbeeld een materiaalspecialist) het object zou kunnen herkennen, kun je aanmelden. Simpel gesteld: het object moet aanknopingspunten bieden om tot een determinatie en datering te kunnen komen.

Welke vondsten kunnen worden opgenomen in PAN?

PAN heeft zich de eerste jaren voornamelijk gericht op het registreren van metaalvondsten. Tegenwoordig kunnen ook andere vondstcategorieën worden opgenomen; glas, hout, steen, aardewerk, bot etc. Als je dit soort vondsten vindt en meeneemt terwijl je met je metaaldetector aan het lopen bent, dan meldt je de vondsten als 'verweringsmethode: metaaldetectie', ook al heb je die vondsten met je ogen gevonden en niet na een signaal met de detector; zie ook pag. ..

Waarom moet mijn melding nog meer voldoen?

Belangrijk is om met enige precisie de vindplaats te duiden. In principe moet op zijn minst de gemeente waarin de vondst gedaan is bekend zijn. Weet je nog exact waar je je vondst(en) hebt gedaan? Dan wil PAN graag een zo gedetailleerd mogelijke locatie opnemen in de database. Wees gerust: exacte vondstlocaties komen nooit online en zijn dus niet zichtbaar voor publiek.

Colofon

Auteurs:

Julius van Roenburg,
Vincent van der Veen en
Stijn Heeren

Co-auteur/bewerking:

Margot Daleman,
Martin Wolvers

Vormgeving en opmaak: Bert Brouwenstijn,
Vrije Universiteit Amsterdam

PAN is een project van de Vrije Universiteit Amsterdam, met financiële ondersteuning van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Vrije Universiteit Amsterdam.

Versie 2.1 / juni 2021

Hulp en vragen: pan.fgw@vu.nl